

Enquête VN-verdrag voor de rechten van de mens met een beperking

In 2016 heeft de Tweede Kamer onder aanvoering van oud-Kamerlid Otwin van Dijk het VN verdrag voor de rechten van mensen met een beperking geratificeerd. Hiermee is de verbonden en inclusieve samenleving een stap dichterbij gekomen.

Mooi natuurlijk, maar raadslid Co Engberts (Rotterdam) en het Centrum voor Lokaal Bestuur wilden graag weten hoe dit in de praktijk wordt omgezet naar concrete maatregelen. Zijn gemeenten al een eind op weg of is het verdrag voorsnog een dode letter? We hebben aan onze raadsleden en wethouders gevraagd wat er in hun gemeente gedaan wordt.

De enquête

76 raadsleden en 13 wethouders hebben de enquête ingevuld. De respondenten komen uit verschillende gemeenten. 89 gemeenten worden in dit onderzoek vertegenwoordigd. 54% van de respondenten geeft aan dat het college aan de slag is met de ratificatie van het VN verdrag. Dit is iets meer dan de helft. Opvallend is dat dit cijfer onder de wethouders 69% betreft. Grote gemeenten met meer dan 100.000 inwoners zijn hier vaker actief mee aan de slag, namelijk 75% (n=20), dan kleinere gemeenten met 47% (n=69).

Het college actief aan de slag

Als het college actief aan de slag is, is dit voornamelijk met het aanpassen van openbare gebouwen, het toegankelijk maken van digitale overheidsinformatie en dienstverlening, en besteedt ze aandacht aan aangepast wonen. 51% van de ondervraagden geeft ook aan dat het college bezig is met het opstellen van een inclusieve agenda of andere beleidsplannen om het VN verdrag te ratificeren. Mogelijkheden als het aanpassen van openbare toiletten of toiletten in de horeca voor mensen met een chronische ziekte, of het aanpassen van openbare toiletten of horecagelegenheden worden het minst vaak als actiepoint opgepakt door het college. Dit geldt ook voor aanpassen van het openbaar vervoer.

Op welke manier is het college bezig met het VN verdrag? (meerdere antwoorden mogelijk)	Respondenten (%) n=35
Aanpassen openbare gebouwen	24 (69%)
Toegankelijkheid digitale overheidsinformatie en dienstverlening	20 (57%)
Extra aandacht voor aangepast wonen	19 (54%)
Het opstellen van een inclusieve agenda of andere beleidsplannen	18 (51%)
Aanpassen van taalgebruik (vereenvoudiging en begrijpelijker) op sites, voorlichtingsmateriaal etc.	16 (46%)
Toegankelijkheid van stemlokalen	16 (46%)
Aanpassen openbaar vervoer	13 (37%)
Aanpassen horecagelegenheden	7 (20%)
Aanpassen openbare toiletten	7 (20%)
Toegankelijkheid van toiletten in de horeca voor mensen met een chronische ziekte	1 (3%)
Voldoende openbare toiletten voor mensen met een chronische ziekte	1 (3%)

Tabel 1: Op welke manier is het college bezig met het VN verdrag?

Belangengroepen betrekken bij het inrichten en vormgeven van de inclusieve samenleving en het nakomen van het VN verdrag is van belang. Immers, zij hebben kennis in huis en kennen de knelpunten waar inwoners met een beperking mee worstelen. In 97% van de gevallen worden belangengroepen zoals gehandicaptenorganisaties (83%), de ouderenbond (62%) en de WMO-raad (71%) hierbij betrokken. De gemeenteraad wordt in 83% van de gevallen betrokken bij de plannen. Raadsleden worden van informatie voorzien, uitgenodigd door het college om mee te denken en te praten, en geven zelf ook aan rekening te houden met toegankelijkheid en inclusiviteit als ze stukken in de raad behandelen.

Twee maal werd het 'project ongehinderd' als een mooi voorbeeld genoemd van betere toegankelijkheid in de gemeente. Ongehinderd is een app en website waarmee mensen met een lichamelijke beperking altijd en overal inzicht krijgen in de toegankelijkheid van publieke locaties. Door het keuringsteam worden locaties getoetst in opdracht van gemeenten en bedrijven. Ook routes in de bossen voor rolstoelen en het integraal samenwerken van verschillende maatschappelijke organisaties worden benoemd als mooie voorbeelden in de gemeenten.

Het college niet actief aan de slag

Indien het college niet actief aan de slag is met het onderwerp, is aan de respondenten gevraagd naar de reden hiervoor, en of er plannen zijn om dit in de toekomst wel op te pakken.

Van deze respondenten (36% van totaal) geeft bijna de helft (47%) aan dit niet precies te weten, en 25% respondenten geven aan dat het college dit niet als prioriteit ziet. Daarnaast geeft maar 36% aan dat er plannen in de toekomst zijn. 13% van de respondenten geven aan dat deze plannen binnen een jaar bekend worden.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van deze enquête kunnen we voorzichtig stellen dat bijna de helft van de gemeenten actief aan de slag is met het ratificeren van het VN verdrag voor de rechten van de mens met een beperking, en zo invulling geeft aan een inclusieve samenleving, het tegengaan van discriminatie, gelijke kansen, en toegankelijkheid voor mensen met een beperking. De andere helft heeft nog een uitdaging open staan.

Wat kun je doen?

- Stel als fractie schriftelijke vragen over het naleven van dit VN verdrag en de toegankelijkheid voor mensen met een beperking in jouw gemeente.
- Zoek maatschappelijke organisaties actief op en ga met elkaar aan de slag om te kijken wat de knelpunten zijn in de gemeente en wat jullie er samen aan kunnen doen.
- Dien een motie in tijdens de begrotingsbehandeling die oproept het verdrag na te leven.
- Geen beleid en moeilijk om beleid te maken in jouw gemeente? Zoek collega fracties in de buurt op en vraag hoe ze het voor mekaar hebben gekregen.
- Is er al beleid? Dat betekent niet dat jouw taak erop zit. De praktijk kan anders uitvallen. Maak gebruik van je controlerende rol als raadslid om te kijken of het college haar afspraken nakomt als het toegankelijkheid betreft voor haar inwoners. Ga met maatschappelijke organisaties in gesprek of de plannen op papier werken in de praktijk.